

[Hanne Reintoft.]

magter, hvad de boligmæssige og økonomiske ressourcer tillader, hvilke belastninger de raske søskende kan bære. Vi ved også, at hvis opdragelse i hjemmet lykkes, så må de eksterne institutioner udbygges. Vi ved, transportforholdene til institutionerne må forbedres, og vi ved, at undervisningen og optræningen netop må intensiveres og ikke, som det foreslås nu, forringes. Vi ved, vi skal have aflastningshjem, og vi ved vel også, at vi burde forbedre støtten til de forældre, der af økonomiske grunde er ved at opgive at have børnene hjemme. Jeg tror, de fleste medlemmer i denne sal tror, at de paragraffer, der står i forsørgsloven, både om åndssvage børn og om andre børn under særforborg, og som taler om, at man kan kompensere moderens tabte arbejdsfortjeneste, er noget, der bringes ud i livet på den rigtige måde. Men vi ødelægger så meget af vor sociale lovgivning ved restriktiv administration. F. eks. ligger der jo et cirkulære fra socialministeriet, der siger, at man må regne med, at mødre med børn kun har halvdagsarbejde, og derfor kan man kun kompensere for halvdagsarbejde. Nu er det nogle idiotiske iagttagelser i et socialministerium i et land, hvor 50 pct. af de gifte kvinder arbejder ude, men det korte af det lange er, at når man får ca. 950 kr. som kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, så dækker det selvfølgelig ikke, og så er det ikke nogen egentlig løsning. Slet ikke, fordi vi ved, at skal man have et åndssvagt barn hjemme, så er man jo nødt til at søge ud i det dyre og gode byggeri, for det bliver totalt utåleligt, hvis man skal bo i en 2½ værelses slumpræget lejlighed.

Jeg tror, det må være et ganske uafviseligt krav til vor fremtidige forborg, at alle åndssvage medborgere får ret til en bolig. Retten til en bolig kan ikke være noget, der bare omfatter os andre, det må også gælde de åndssvage. De lever nu, som mange har sagt, stuvet sammen i sovesale, og vi ved, det gør dem mere plejekrævende. Et værelse til hver åndssvag er faktisk et minimumskrav, og erfaringerne viser jo også, at når vi bygger ordentlige boliger til de åndssvage — jeg peger igen på Løgumkloster — så løser mange problemer sig selv.

Fru Eva Gredal var inde på noget meget interessant, nemlig om vi kunne hindre

åndssvagheds opståen, og nævnede dér disse fostervandsundersøgelser, som man kan foretage på gravide kvinder. Jeg forstod ved min samtale med fru Eva Gredal, at hun selv er betænkelig, og jeg tror, vi alle sammen kan være enige om, at det meget gerne skulle undgås. Det er tungt for et forældrepar at få et åndssvagt barn. Om det ville være så tungt at være åndssvag, hvis vi skabte de rigtige rammer, er jeg lidt mere i tvivl om. Når jeg siger, jeg er meget betænkelig ved disse ting, er det, fordi jeg i vores samfund, hvor genetik og sådan noget også dyrkes meget blandt unge læger, bliver bange for, hvor vi skal sætte grænsen. Hvad skal man sige til sådan en mor, der måske i sig bærer et åndssvagt barn? Hvad skal vi gøre ved de alt for tidligt fødte børn, der lever, men hvor risikoen for åndssvaghed består? Hvad skal vi gøre for de hjerneskadede? Hvor går grænserne i et samfund, der ikke har været alt for villigt til at ofre på de svage? Jeg må til enhver tid være betænkelig ved tanker om sådan en vis racehygiejne, og jeg tror, selv om vi bliver nødt til at diskutere det herinde, at vi skal tage det med meget forbehold.

Der er også vedtaget en række spareordninger, der direkte forringer personalets videreuddannelsesmuligheder og kursusmuligheder. Det er et almindeligt led i regeringens politik. Det er et almindeligt led i de spareplaner også den sidste regering havde, at vi ligesom på hele vores uddannelsesområde sænker den mulighed, folk har for at dygtiggøre sig. Det er en dårlig ting, og det er selvfølgelig dårligt for et personale, der er overbelastet, og som trænger til at arbejde på tværs af faggrænser. Vi ved jo også, at forskellige faglige skel desværre fra tid til anden på en eller anden måde har belastet samarbejdet.

Der er vel ikke noget at sige til, at personalet i åndssvageforborg kan føle sig groft besveget. Med alle vedtagelserne om ikke at genbesætte ledige stillinger, socialstyrelsens manipulation med normerede, men ikke besatte stillinger, den øverste centerledelses villighed til at være med til disse manipulationer, alt dette med nedskæring af overarbejde og skidt fordeling af arbejdstiden, der også hører med i forslagene, så må man vel sige, at der må skabes arbejdsforhold, som det er svært at tolerere.